

دانشگاه شمال

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی - مدیریت ورزشی

عنوان پایان نامه:

بررسی شیوه بهره برداری و تعیین عوامل موثر بر بهره وری

اماکن ورزشی استان مازندران

استاد راهنما:

دکتر سید محمد حسین رضوی

استاد مشاور:

دکتر غلامعلی کارگر

نگارش:

مصیب غلامرضا پور

زمستان ۱۳۸۹

من لم يشكر المخلوق لم يشكر الخالق

از زحمات بی دریغ و وافر اساتید راهنما و مشاور **دکتر سید محمد حسین رضوی و دکتر غلامعلی کارگر** که با راهنمایی ها و مساعدت هایشان مرا در به پایان رساندن این پایان نامه یاری نموده اند، تشکر و قدرانی میکنم. همچنین از اساتید عزیز جناب **آقای طاهر افشارنژاد و آقای سعید امیر نژاد** که در طول دوران دانشجویی اینجانب در دانشگاه شمال مرا از راهنمایی های دلسوزانه خود بی نسیب نکرده اند تقدیر و تشکر می نمایم.

به پاس تعبیر عظیم و انسانی شان از کلمه ایثار و از خود

گذشتگی

به پاس عاطفه سرشار و گرمای امید بخش وجودشان که در این

روزگار سرد بهترین پشتیبان است،

به پاس قلب بزرگشان که فریاد رس است و سرگردانی و ترس در

پناهمان به شجاعت می گراید

و به پاس محبت های بی دریغ شان که هرگز فروکش نمی کند

تقدیم به وجود مقدس:

پدر بزرگ

پدر و

مادر عزیزم

فهرست مطالب

عنوان ..... صفحه

فصل اول: طرح تحقیق

۱-۱) مقدمه	۱
۲-۱) بیان مسئله	۲
۳-۱) اهمیت و ضرورت تحقیق	۶
۴-۱) اهداف تحقیق	۹
۱-۴-۱) هدف کلی	۹
۲-۴-۱) هدف جزئی	۹
۵-۱) سوالات و فرضیات تحقیق	۱۰
۶-۱) حدود تحقیق	۱۱
۷-۱) تعریف واژه ها و اصطلاحات تحقیق	۱۱
۱-۷-۱) تعریف نظری	۱۱
۲-۷-۱) تعریف عملیاتی	۱۳

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۱-۲) مقدمه	۱۵
۲-۲) مبانی نظری	۱۶
۱-۲-۲) بهره وری	۱۶

- ۱۷.....تاریخچه بهره وری (۱-۱-۲-۲)
- ۱۹.....تعرف بهره وری (۲-۱-۲-۲)
- ۲۴.....نگرش قدیم و جدید در کسب بهره وری (۳-۱-۲-۲)
- ۲۶.....مدیریت بهره وری (۴-۱-۲-۲)
- ۲۶.....چرخه مدیریت بهبود بهره وری (۵-۱-۲-۲)
- ۲۸.....اهداف اندازه گیری بهره وری (۶-۱-۲-۲)
- ۲۸.....تجزیه و تحلیل شاخص های بهره وری (۷-۱-۲-۲)
- ۲۹.....برنامه ریزی بهبود بهره وری (۸-۱-۲-۲)
- ۳۱.....سطوح بهره وری (۹-۱-۲-۲)
- ۳۲.....فواید بهره وری (۱۰-۱-۲-۲)
- ۳۳.....راه کارهای ارتقاء بهره وری (۱۱-۱-۲-۲)
- ۳۵.....موانع بهره وری (۱۲-۱-۲-۲)
- ۳۸.....بهره وری عاملی استراتژیک (۱۳-۱-۲-۲)
- ۳۹.....بهره وری در ورزش ایران (۱۴-۱-۲-۲)
- ۴۲.....اماکن ورزشی (۲-۲-۲-۲)
- ۴۲.....تاریخچه اماکن ورزشی (۱-۲-۲-۲)
- ۴۳.....اماکن ورزشی در دوران باستان (۲-۲-۲-۲)
- ۴۷.....اماکن ورزشی از قرون وسطی تا سال های ۱۸۰۰ (۳-۲-۲-۲)
- ۴۸.....روند تکامل اماکن ورزشی در عصر جدید (۴-۲-۲-۲)

- ۴۹.....(۵-۲-۲-۲)تاریخچه اماکن ورزشی در ایران.....
- ۵۱.....(۶-۲-۲-۲)امکانات و زیر ساخت های ورزشی.....
- ۵۳.....(۷-۲-۲-۲)مدیریت اماکن چیست؟.....
- ۶۰.....(۸-۲-۲-۲)برنامه ریزی.....
- ۶۱.....(۹-۲-۲-۲)تعمیر و نگهداری.....
- ۶۴.....(۱۰-۲-۲-۲)نیروی انسانی.....
- ۷۰.....(۱۱-۲-۲-۲)نظارت و ارزیابی.....
- ۷۲.....(۳-۲)پیشینه تحقیق.....
- ۷۲.....(۱-۳-۲)داخل کشور.....
- ۸۰.....(۲-۳-۲)خارج کشور.....
- ۸۳.....(۴-۲)خلاصه.....

فصل سوم: روش شناسی تحقیق

- ۸۸.....(۱-۳)مقدمه.....
- ۸۸.....(۲-۳)روش تحقیق.....
- ۸۹.....(۳-۳)جامعه و نمونه آماری.....
- ۸۹.....(۴-۳)ابزار و روش جمع آوری اطلاعات.....
- ۹۰.....(۵-۳)روایی و پایایی پرسشنامه.....
- ۹۱.....(۶-۳)روش تجزیه و تحلیل اطلاعات.....

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق

- ۹۳.....(۴-۱) مقدمه
- ۹۳.....(۴-۲) توصیف یافته های تحقیق
- ۹۳.....(۴-۲-۱) توصیف مشخصات فردی
- ۱۰۲.....(۴-۲-۲) توصیف یافته های مربوط به سوالات پرسشنامه
- ۱۱۲.....(۴-۳) آزمون سوالات و فرضیات تحقیق
- ۱۱۲.....(۴-۳-۱) سوال اول
- ۱۳۶.....(۴-۳-۲) سوال دوم
- ۱۴۱.....(۴-۳-۳) سوال سوم
- ۱۴۴.....(۴-۳-۴) فرضیه اول
- ۱۴۴.....(۴-۳-۵) فرضیه دوم
- ۱۴۵.....(۴-۳-۶) فرضیه سوم
- ۱۴۶.....(۴-۳-۷) فرضیه چهارم
- ۱۴۶.....(۴-۳-۸) فرضیه پنجم
- ۱۴۷.....(۴-۳-۹) فرضیه ششم
- ۱۴۷.....(۴-۳-۱۰) فرضیه هفتم
- ۱۴۸.....(۴-۳-۱۱) فرضیه هشتم
- ۱۴۹.....(۴-۳-۱۲) فرضیه نهم
- ۱۴۹.....(۴-۳-۱۳) فرضیه دهم

۱۵۰.....۴-۳-۱۴) فرضیه یازدهم.....

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۱۵۲.....۵- (مقدمه.....

۱۵۲.....۵-۲) خلاصه تحقیق.....

۱۵۴.....۵-۳) نتایج تحقیق.....

۱۵۴.....۵-۳-۱) اطلاعات منبعث از پرسشنامه ویژه بهره برداری اماکن ورزشی.....

۱۶۵.....۵-۳-۲) اطلاعات منبعث از پرسشنامه بهره وری اماکن ورزش.....

۱۷۴.....۵-۴) بحث و نتیجه گیری.....

۱۷۹.....۵-۵) پیشنهاد ها.....

۱۷۹.....۵-۵-۱) پیشنهادهای برخاسته از تحقیق.....

۱۸۰.....۵-۵-۲) پیشنهادهایی برای تحقیقات بعدی.....

۱۸۲..... منابع و مواخذ.....

۱۹۱..... پیوست ها.....

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۲۲.....	جدول ۱-۲: بررسی بهره وری از دیدگاه صاحب‌نظران مدیریت و بهره وری
۴۱.....	جدول ۲-۲: شاخص های اختصاصی بهره وری اداره کل تربیت بدنی استان ها
۹۴.....	جدول ۱-۴: توزیع و درصد فراوانی نمونه آماری
۹۵.....	جدول ۲-۴: توزیع و درصد فراوانی سن آزمودنی ها
۹۶.....	جدول ۳-۴: توزیع و درصد آزمودنی ها بر اساس جنسیت
۹۷.....	جدول ۴-۴: توزیع و درصد فراوانی میزان تحصیلات آزمودنی ها
۹۸.....	جدول ۵-۴: توزیع و درصد فراوانی رشته تحصیلی آزمودنی ها
۹۹.....	جدول ۶-۴: توزیع و درصد فراوانی سابقه خدمت آزمودنی ها
۱۰۰.....	جدول ۷-۴: توزیع و درصد فراوانی سابقه مدیریت ورزشی آزمودنی ها
۱۰۱.....	جدول ۸-۴: توزیع و درصد فراوانی سابقه مدیریت غیر ورزشی آزمودنی ها
۱۰۲.....	جدول ۹-۴: توصیف عامل وضعیت مالی
۱۰۳.....	جدول ۱۰-۴: توصیف عامل تسهیلات (امکانات و تجهیزات)
۱۰۴.....	جدول ۱۱-۴: توصیف عامل رعایت مشتری مداری
۱۰۵.....	جدول ۱۲-۴: توصیف عامل نیروی انسانی
۱۰۶.....	جدول ۱۳-۴: توصیف عامل برنامه ریزی
۱۰۷.....	جدول ۱۴-۴: توصیف عامل مدیریت
۱۰۸.....	جدول ۱۵-۴: توصیف عامل نظارت و ارزیابی
۱۰۹.....	جدول ۱۶-۴: توصیف عامل زمان و نحوه فعالیت

- جدول ۴-۱۷: توصیف عامل تعمیر و نگهداری ۱۱۰
- جدول ۴-۱۸: توصیف عامل ساختار سازمانی ۱۱۱
- جدول ۴-۱۹: چگونگی توزیع تعداد اماکن ورزشی استان مازندران بر حسب نوع مالکیت ۱۱۲
- جدول ۴-۲۰: چگونگی توزیع مساحت اماکن ورزشی استان مازندران بر حسب نوع مالکیت ۱۱۳
- جدول ۴-۲۱: چگونگی توزیع تعداد اماکن ورزشی به تفکیک شهرستان های استان مازندران ۱۱۴
- جدول ۴-۲۲: چگونگی توزیع مساحت اماکن ورزشی به تفکیک شهرستان های استان مازندران ۱۱۶
- جدول ۴-۲۳: چگونگی توزیع تعداد اماکن ورزشی تحت مدیریت ادارات تربیت بدنی استان مازندران
..... ۱۱۸
- جدول ۴-۲۴: چگونگی توزیع مساحت اماکن ورزشی تحت مدیریت ادارات تربیت بدنی استان
مازندران ۱۲۰
- جدول ۴-۲۵: چگونگی توزیع تعداد اماکن ورزشی سازمان های دولتی شهرستان های استان
مازندران ۱۲۲
- جدول ۴-۲۶: چگونگی توزیع مساحت اماکن ورزشی سازمان های دولتی شهرستان های استان
مازندران ۱۲۴
- جدول ۴-۲۷: چگونگی توزیع تعداد اماکن ورزشی بخش خصوصی به تفکیک شهرستانهای استان
مازندران ۱۲۶
- جدول ۴-۲۸: چگونگی توزیع مساحت اماکن ورزشی بخش خصوصی به تفکیک شهرستانهای استان
مازندران ۱۲۸
- جدول ۴-۲۹: چگونگی توزیع تعداد اماکن ورزشی سازمان های دولتی به تفکیک نوع سازمان ۱۳۰
- جدول ۴-۳۰: چگونگی توزیع مساحت اماکن ورزشی سازمان های دولتی به تفکیک نوع سازمان ۱۳۲

- جدول ۴-۳۱: چگونگی توزیع تعداد اماکن ورزشی به نسبت جنسیت ۱۳۶
- جدول ۴-۳۲: چگونگی توزیع تعداد اماکن ورزشی بر حسب وضعیت فعالیت ۱۳۷
- جدول ۴-۳۳: چگونگی توزیع تعداد اماکن ورزشی بر حسب نحوه کاربری و بهره مندی ۱۳۹
- جدول ۴-۳۴: سرانه فضاهای ورزشی در استان مازندران به تفکیک نوع فضای ورزشی ۱۴۱
- جدول ۴-۳۵: چگونگی توزیع سرانه فضای ورزشی به تفکیک شهرستان های استان مازندران ۱۴۲
- جدول ۴-۳۶: نتایج آزمون توزیع دوجمله ای جهت بررسی تاثیر گذاری عامل تسهیلات بر بهره وری اماکن ورزشی ۱۴۴
- جدول ۴-۳۷: نتایج آزمون توزیع دوجمله ای جهت بررسی تاثیر گذاری عامل وضعیت مالی بر بهره وری اماکن ورزشی ۱۴۵
- جدول ۴-۳۸: نتایج آزمون توزیع دوجمله ای جهت بررسی تاثیر گذاری عامل رعایت مشتری مداری بر بهره وری اماکن ورزشی ۱۴۵
- جدول ۴-۳۹: نتایج آزمون توزیع دوجمله ای جهت بررسی تاثیر گذاری عامل نیروی انسانی بر بهره وری اماکن ورزشی ۱۴۶
- جدول ۴-۴۰: نتایج آزمون توزیع دوجمله ای جهت بررسی تاثیر گذاری عامل برنامه ریزی بر بهره وری اماکن ورزشی ۱۴۶
- جدول ۴-۴۱: نتایج آزمون توزیع دوجمله ای جهت بررسی تاثیر گذاری عامل مدیریت بر بهره وری اماکن ورزشی ۱۴۷
- جدول ۴-۴۲: نتایج آزمون توزیع دوجمله ای جهت بررسی تاثیر گذاری عامل نظارت و ارزیابی بر بهره وری اماکن ورزشی ۱۴۷
- جدول ۴-۴۳: نتایج آزمون توزیع دوجمله ای جهت بررسی تاثیر گذاری عامل زمان و نحوه فعالیت بر بهره وری اماکن ورزشی ۱۴۸

جدول ۴-۴۴: نتایج آزمون توزیع دوجمله ای جهت بررسی تاثیر گذاری عامل تعمیر و نگهداری بر بهره وری اماکن ورزشی..... ۱۴۹

جدول ۴-۴۵: نتایج آزمون توزیع دوجمله ای جهت بررسی تاثیر گذاری عامل ساختار سازمانی بر بهره وری اماکن ورزشی..... ۱۴۹

جدول ۴-۴۶: نتایج آزمون فریدمن جهت اولویت بندی عوامل موثر بر بهره وری اماکن ورزشی.... ۱۵۰

فهرست نمودارها

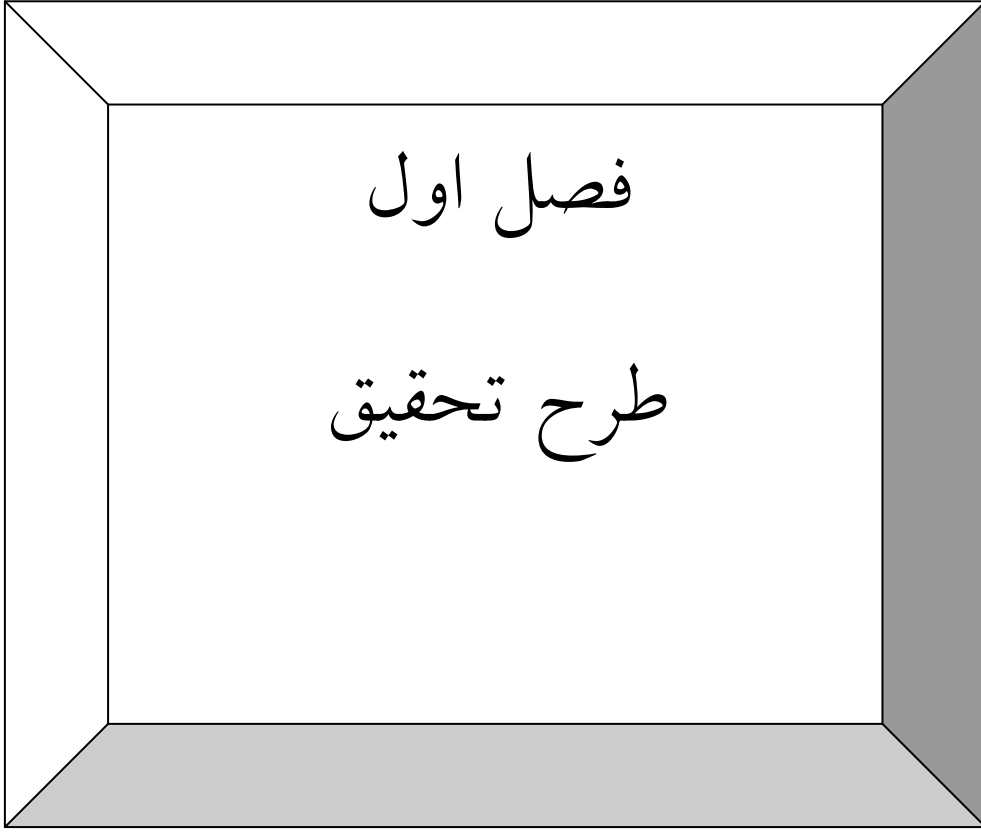
عنوان	صفحه
نمودار ۴-۱: توزیع فراوانی نمونه آماری.....	۹۴
نمودار ۴-۲: توزیع فراوانی سن آزمودنی ها.....	۹۵
نمودار ۴-۳: توزیع فراوانی آزمودنی ها براساس جنسیت.....	۹۶
نمودار ۴-۴: توزیع فراوانی میزان تحصیلات آزمودنی ها.....	۹۷
نمودار ۴-۵: توزیع فراوانی رشته تحصیلی آزمودنی ها.....	۹۸
نمودار ۴-۶: توزیع فراوانی سابقه خدمت آزمودنی ها.....	۹۹
نمودار ۴-۷: توزیع فراوانی سابقه مدیریت ورزشی آزمودنی ها.....	۱۰۰
نمودار ۴-۸: توزیع فراوانی سابقه مدیریت غیر ورزشی آزمودنی ها.....	۱۰۱

چکیده

هدف از این پژوهش، بررسی شیوه بهره برداری و تعیین عوامل موثر بر بهره وری اماکن ورزشی استان مازندران بوده است. جامعه آماری پژوهش را اماکن ورزشی و مدیران اماکن ورزشی استان مازندران تشکیل دادند که تعداد اماکن ۱۶۴ مکان و تعداد مدیران ۶۴ نفر بوده است. به منظور دستیابی به اهداف تحقیق از دو نوع پرسشنامه موجود در زمینه بهره برداری و بهره وری اماکن ورزشی استفاده شده است که برای اطمینان از روایی محتوای پرسشنامه از نظرات ۱۰ نفر از اعضای هیات علمی دانشگاه ها استفاده شده است و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۴۴ محاسبه گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی برای نمایش داده هادر قالب جدول و نمودار و جهت تجزیه و تحلیل سوالات و فرضیات آماری از آزمون ناپارامتریک؛ توزیع دو جمله ای برای بررسی تاثیر گذاری عوامل مورد نظر بر بهره وری اماکن ورزشی و از آزمون فریدمن برای اولویت بندی این عوامل استفاده گردید. داده ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته $p \leq$ و در سطح معنی داری ۰/۰۵/۱۵۰ spss توسط نرم افزار است. نتایج پژوهش نشان داد که استان مازندران دارای ۱۶۴ مکان ورزشی می باشد که شامل ۹۳۴ فضای ورزشی سرپوشیده، ۱۵۹ زمین روباز ورزشی و ۷۱ استخر می باشد و همچنین عوامل؛ زمان و نحوه فعالیت، مدیریت، رعایت مشتری مداری، نیروی انسانی، نظارت و ارزیابی، برنامه ریزی، تعمیر و نگهداری، ساختار سازمانی، امکانات و تجهیزات و وضعیت مالی به ترتیب اهمیت بر بهره وری اماکن ورزشی استان مازندران تاثیر دارند.

کلمات کلیدی: بهره وری، اماکن ورزشی، استان مازندران، سرانه ورزشی

فصل اول

طرح تحقيق

۱-۱) مقدمه

از بدو تاریخ، زندگی بشر و کوشش های اقتصادی او همیشه معطوف به این بوده است که حداکثر نتیجه را از حداقل تلاش ها و امکانات بدست آورد [۲۶]. بهره گیری مناسب از سرمایه گذاری انجام شده در امر تولید کالا و خدمات یکی از مهمترین استراتژی های مدیران در دنیای رقابت کنونی است [۴۱]. اما امروزه به رغم تحولات علمی و تکنولوژیک و توسعه توانائی های بشر در کنترل و بهره برداری از منابع، هنوز نگرانی هایی در خصوص نحوه ایجاد تعادل بین امکانات و نیاز های بشر وجود دارد [۱۰]. دشواری حرکت در جوامع در حال توسعه و یا توسعه یافته این است که رشد فیزیکی در برخی زمینه ها به تبع بهره گیری و برخورداری از تلاش های دیگران با رشد و توسعه فکری، ذهنی و فرهنگی عمومی ملت ها هماهنگ نمی گردد و این عدم تجانس در همه زمینه ها محصولی جزء ناتوانی و بعضا استفاده مناسب از دارایی ها و ثروت ها و امکانات را ناممکن می سازد [۱۲].

در شرایط متغیر و پیچیده امروزی که بر محیط اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و .... حاکم است؛ یکی از عواملی که می تواند به بقای سازمان کمک کند مسئله بهره وری است [۳۸]. بهره وری یعنی بهره بیشتر بردن با استفاده از امکانات بالقوه و بالفعل یا حداکثر استفاده از امکانات با حداقل هزینه در کوتاه ترین زمان [۵۵]. بهره وری مفهومی است جامع و کلی که افزایش آن به عنوان یک ضرورت؛ برای ارتقاء سطح زندگی و رفاه بیشتر و آسایش انسان ها میباشد [۲۶].

تربیت بدنی و ورزش به عنوان بخش مهمی از تعلیم و تربیت نقش موثر و همه جانبه دارد که با معیار های انسان سالم، اندیشه سالم، و تکامل انسانی به عنوان یکی از نیازهای اساسی و بنیادی در تامین سلامت جسمی و روحی و رشد و شکوفایی استعداد های آحاد جامعه نقش کلیدی دارد [۴۴]. تربیت

بدنی و ورزش سازو کار قوی برای تسهیل فعالیت ها، روابط اجتماعی، سیاسی و فرهنگی دارد که این کارکردها بر تولید ناخالص ملی تاثیر می گذارد و در بهره وری ملی نقش به سزایی دارد [۲۶]. بدون شک مدیریت و اجرای مطلوب و موفق تربیت بدنی و ورزش مستلزم فراهم آوردن مجموعه ای از شرایط و امکانات است که از جمله مهمترین این شرایط ایجاد و توسعه و بهره برداری مطلوب از اماکن و تاسیسات ورزشی برای علاقه مندان به ورزش است [۱]. اماکن ورزشی یکی از اساسی ترین ارکان دستگاه های اجرایی و نهادهایی است که دارای امکانات و فضاهای ورزشی می باشند [۴۴]. در سال های اخیر، سیاست ساخت اماکن ورزشی مورد توجه قرار گرفته است به نحوی که هر منطقه از کشور از مجتمع های ورزشی برخوردار می باشند اما شاخص سرانه اماکن ورزشی در کشور پاسخگوی اقشار مختلف جامعه نبوده و در قیاس با کشور های توسعه یافته که سرانه ای بالغ بر ۳ متر مربع دارند بسیار محدود است. با توجه به کثرت جمعیت کشور و منابع محدود مالی مدیران ورزشی باید تلاش کنند تا با برنامه ریزی و راهبردهای اجرایی میزان بهره وری را در باشگاه ها و مجتمع های ورزشی افزایش دهند [۵].

بنابراین با توجه به مطالب بیان شده در این تحقیق تلاش گردیده است که چگونگی بهره برداری از اماکن ورزشی استان مازندران بررسی شود و همچنین عوامل موثر بر بهره وری این اماکن مورد شناسایی قرار گیرد.

۱-۲) بیان مسئله

در واقع سعی انسان ها چه در فعالیت های فردی یا گروهی در راستای ارتقا سطح زندگی و رفاه بیشتر در طول زمان معطوف به این بوده است که حداکثر نتیجه را از حداقل تلاش ها و منابع و

امکانات در دسترس تحصیل کند [۱۸]. در دهه های اخیر اعتقاد بر این است که درجه توسعه یافتگی کشورها از بعد اقتصادی به میزان بهره گیری مطلوب و بهینه از امکانات و منابع موجود در جهت نیل به اهداف اقتصادی آنها باز می گردد [۴].

توسعه یکی از اهداف مشترک بسیاری از کشورهاست و طبقه بندی کشورها به توسعه یافته و در حال توسعه و در حال گذر هم که بر اساس پیشرفت شاخص های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و غیره صورت می گیرد از همین روست [۵۵]. وجود رقابت جهانی برای ورود به بازار از یک سوء و محدودیت های منابع از سوی دیگر ضرورت توجه به بهره وری را بر همگان روشن ساخته است [۲۱].

امروزه بهره وری فراتر از یک معیار به عنوان یک فرهنگ نگرش به کار و زندگی مطرح شده و ارتقا آن منشا توسعه می باشد [۳۴]. دولتمردان همواره در پی ایجاد شرایط و پیدا کردن ابزارهایی هستند که راه رسیدن به توسعه پایدار و پویا را هموار کنند [۵۵] و توسعه ای که بر پایه بهره وری باشد، رشد و توسعه ای پایدار تر است [۷۲].

ارتقای بهره وری برپدیده های اصلی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جامعه مانند: کاهش تورم، افزایش سطح رفاه عمومی و سطح اشتغال و همچنین بر توان رقابت در عرصه های اقتصاد، سیاست و سایر جنبه ها تاثیر به سزایی دارد [۲۱].

تعریف بسیاری از بهره وری شده است و اگر چه هر کدام از این تعریف ها به جای خود می توانند صحیح و کار آمد باشند اما اگر نتوانند مفاهیم اساسی و اصلی بهره وری را بر اساس آگاهی، فرهنگ و آداب مخاطبین مختلف خود بیان کنند تعریف هایی ناقص می باشند. اگر چه بهره وری برای برای

هر فرد، گروه و ملتی مفهوم خاص خود را دارد؛ آنچه مسلم است باید بهترین مفاهیم و تعریف ها را برای آن انتخاب کرد. بهره وری می تواند برای یک فرد و یا یک جامعه با نگاهی سطحی به سادگی چنین تعریف شود: نگرشی برای کسب سود بیشتر. بهره وری با دیدگاهی مسئولانه و نگاهی متعهدانه چنین تعریف شود: نگرشی برای استفاده بهینه و مطلوب از مجموعه قابلیت ها، تواناییها، فرصت ها، سرمایه ها، منابع و نیرو ها که همراه با فعالیت های فردی و جمعی است و به سود افراد و اجتماع خواهد بود [۱۴].

افزایش جمعیت و توسعه استانداردهای زندگی موجب افزایش تقاضا و مصرف شده و به تبع آن افزایش تولید یا خدمات سبب بهره برداری بیشتر از منابع گردیده است. بهره برداری غیر منطقی از منابع سبب کاهش سریع آن ها از یک طرف و تخریب و آسیب رساندن به محیط زیست از طرف دیگر می شود حال آنکه منابع محدودند و روز به روز از حجم آن ها کاسته می شود [۴۴]. تخصیص بهینه منابع و امکانات سهم قابل توجهی در رشد اقتصادی دارد پس رشد مستمر تولید به بهبود بهره وری عوامل تولید بستگی دارد [۳۳]. حصول بهره وری نتیجه استفاده بهینه از امکانات و منابع موجود است [۳].

کارکردهای اجتماعی ورزش بیش از پیش افزایش یافته و به عنوان یکی از نیاز های ضروری جامعه امروز مطرح بوده و در منظر برنامه های توسعه و پیشرفت ملی دارای سهم و جایگاه ارزنده ای است. نقش تربیت بدنی و ورزش دارای اهمیتی دوگانه است: از یک طرف به انسان و رشد و سلامت او در این زمینه اشاره دارد و از سوی دیگر به حفظ و ارتقاء جامعه در ابعاد مختلف نظر می کند. رواج ورزش موجب افزایش نشاط اجتماعی شده و بر تولید ناخالص ملی و بهره وری ملی تاثیر به سزایی دارد [۳۵].